

Školní program EVVO

Motto: „Chceme rozlišovat podstatné od nepodstatného, podporovat fantazii nás všech, být slušnějšími a tolerantnějšími, lidštějšimi a otevřenějšími.

1.1 Charakteristika školy

Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvková organizace se nachází ve středu starého sídliště nedaleko náměstí. Vyučování bylo zahájeno v roce 1960. Ve své novodobé historii si prošla několika zásadními změnami. V roce 2009 byla sloučena se Základní školou na Březových Horách a od 1. ledna 2014 byla opět oddělena a začala fungovat jako samostatná příspěvková organizace města. Od té doby prochází škola cestou viditelných změn, které jsou založeny na tradici vzdělávání ve škole rodinného typu, na ochotě a pracovním nasazení zaměstnanců a společně přijaté vizi.

Škola není úzce odborně zaměřena, vytváří stejné podmínky pro všechny žáky. Kapacita školy je větší, než je současný počet žáků, a proto můžeme učit odborné předměty vždy v odborných učebnách, ve kterých nejsou umístěny kmenové třídy. Ke škole patří prostorná budova školní jídelny a družiny, zahrada a venkovní hřiště s umělým povrchem. Žáci jsou rozděleni do dvou stupňů – žáci prvního stupně (1.-5. třída) a druhého stupně (6.-9. třída), celková kapacita školy je 660 žáků. Od školního roku 2015/2016 nabízí škola přípravnou třídu a od roku 2016/2017 nabízíme první třídu s bilingvní výukou. Výuka v angličtině v dvojjazyčné třídě bude probíhat v předmětech výtvarná výchova, pracovní

činnosti a hudební výchova. V odpoledních hodinách jsou učebny, tělocvičny, případně další prostory školy využívány k volnočasovým aktivitám žáků, jsou pronajímány i jiným zájemcům z řad veřejnosti. Škola splňuje hygienické předpisy pro provoz, rovněž prostorové, materiální a technické podmínky odpovídají účelu zřízení školy.

Naše škola je školou Klubu ekologické výchovy a je zapojena do celostátních aktivit (Ovoce do škol, Recyklohraní, Skutečně zdravá škola), od roku 2015 do roku 2017 máme propůjčen titul Škola udržitelného rozvoje Středočeského kraje.

Usilujeme o důvěru žáků a jejich rodičů, naše škola je otevřená, přístupná a přímá, ale zachovává si přitom svou autoritu.

Školní koordinátor EVVO

RNDr. Šárka Semorádová

- vyučující přírodopisu a chemie
- absolventka specializačního studia pro koordinátory environmentální výchovy

Školní tým

RNDr. Šárka Semorádová

- Koordinátor EVVO
- Sestavení dokumentů EVVO a implementace do ŠVP
- Koordinace aktivit EVVO
- Zajištění školení a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO
- Spolupráce se zřizovatelem v oblasti aktivit EVVO a ekologizaci provozu školy
- Zajištění metodických a informačních materiálů EV v ZŠ
- Koordinace projektu Den Země pro mateřské školy

Mgr. Anna Šornová

- vyučující na 1. stupni
- Koordinace projektu Děti dětem“ aneb s odpady hravě

Mgr. Jiřina Hrdinová

- vyučující na 1. stupni
- Koordinace aktivit EVVO na 1. stupni

Vedení školy:

Mgr. Alena Mašiková

- ředitel školy
- vedení Ekokroužku

- Koordinace ekologizace provozu školy
- Spolupráce se zřizovatelem v oblasti EVVO
- Zajištění metodických a informačních materiálů EV v ZŠ
- Začlenění výsledků plánování EVVO do dokumentů školy

Mgr. Marcela Fedorová

- zástupce ředitele školy
- vedení Ekokroužku
- Spolupráce se zřizovatelem v oblasti EVVO
- Zajištění školení a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v oblasti EVVO
- Koordinace projektu Ekosystémy v prostorách naší školy a školní zahrady

1.2 Výchovné a vzdělávací strategie EVVO

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně a tvůrčím způsobem používali získané vědomosti
- vedeme žáky k aktivnímu získávání a třídění dalších informací z dostupné literatury, časopisů, televize, internetu, atd.
- zapojujeme žáky do soutěží a olympiád se zaměřením na EVVO
- výuku doplňujeme vhodnými výukovými programy, exkurzemi, návštěvami akcí zaměřených na EVVO
- při výuce používáme projekty, skupinové vyučování apod.

Kompetence k řešení problémů

- hledáme s žáky různé varianty řešení problémů životního prostředí
- učíme žáky o ekologických problémech diskutovat, své řešení obhájit a nahlížet na daný problém z více úhlů
- umožňujeme žákům prezentovat a obhajovat své názory, myšlenky a nápady ve školním parlamentu
- při řešení problémových úloh vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích nebo skupinách, k plánování práce, realizaci, hodnocení a prezentaci výsledků

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat názorům druhých, vhodně vyjadřovat svůj vlastní názor, správně formulovat své myšlenky

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- rozvíjíme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami
- začleňujeme do výuky kooperativní učení

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování pravidel, na jejichž formulaci se sami podílejí
- umožňujeme žákům podílet se na chodu školy, vyjadřovat své názory a kritické připomínky
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- poznáváme s žáky přírodní a kulturní hodnoty v našem okolí
- na konkrétních příkladech učíme žáky chápat příčiny a následky poškozování přírodních a kulturních památek
- trénujeme uvažování žáků v souvislostech, vnímání závislosti rozvoje lidské společnosti na přírodě a stavu životního prostředí, porozumění ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa
- vlastním příkladem vedeme žáky k odpovědnému jednání vůči přírodě a prostředí v každodenním životě
- společně s žáky třídíme odpad
- vedeme žáky k zodpovědnému chování ke svému zdraví a zdraví svých spolužáků
- učíme žáky zodpovědnému přístupu k majetku a dodržování obecných pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby si vážili své práce i práce druhých
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svoji práci
- umožňujeme žákům osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě
- učíme žáky uplatňovat principy udržitelného způsobu života
- učíme žáky odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí

1.3 Výchozí stav vyhodnocený SWOT analýzou

SWOT analýzy se zúčastnilo ve školním roce 2015/2016 20 pracovníků školy. Před započítáním SWOT analýzy byli všichni seznámeni se smyslem tohoto procesu, s jeho obsahem a s oblastmi, na které se mají při SWOT analýze zaměřit. SWOT analýza se soustředila na tři oblasti: oblast výchovně vzdělávacího procesu; ekologizace provozu školy; prostorové, materiálové a finanční zajištění EVVO. Některé body se týkaly více oblastí, hranice mezi nimi nejsou pevné.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• žáci se zapojují do organizace školních a mimoškolních aktivit• ve škole panuje příznivé sociální klima• vysoká odborná úroveň pedagogického sboru• nabídka dalšího vzdělávání v této oblasti• implementace EV do většiny předmětů• ustanovení koordinátora EV• podpora koordinátora vedením školy• učitelé využívají při výuce interaktivní tabule• spolupráce s externím prostředím• spolupráce s podniky (sponzoring, materiální, technické vybavení)• spolupráce s mateřskými školami• každoroční pořádání Dne Země• ekologizace provozu školy - na chodbách jsou nádoby na třídění odpadu, kontejner na elektroodpad, zateplení budovy, nová okna, je možno regulovat teplotu místností• práce s přírodními materiály – výroba ručního papíru, výrobky z ovčí vlny, keramická dílna	<ul style="list-style-type: none">• všichni vyučující se nezapojují do akcí spojených s EV• nízký počet pedagogů účastnících se DVPP v dané oblasti• zaneprázdněnost učitelů, ředitele• nedostatek aktuálních učebnic, metodických materiálů• absence samostatného předmětu se zaměřením na problematiku EV• občas se v prostorách školy zbytečně svítí• někteří žáci se nechovají k majetku školy šetrně - nechávají po sobě nepořádek na konci výuky, nevyužívají správně nádoby na třídění• škola nemá plně vyhovující sportovní zázemí• odborné učebny nedisponují novým technickým vybavením• nedostatek financí na provozní náklady a investice

<ul style="list-style-type: none"> • péče o zeleň ve škole a v okolí školy • prezentace EVVO ve škole • škola disponuje prostornou aulou • každý student má k dispozici svoji skříňku na věci v šatnách • možnost výuky v přírodě, na školní zahradě • v blízkosti školy je zeleň (park, rybník) • škola má venkovní hřiště s kvalitním povrchem • zrekonstruovaná jídelna s bohatou nabídkou čerstvého ovoce a zeleniny – salátový pult • fotodokumentace aktivit EV – prezentace na webových stránkách školy a v místním tisku • budování image školy jako centra pro VUR 	
Příležitosti	Rizika a hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • téměř v každém předmětu je v ŠVP zařazeno téma EV • DVPP v oblasti EV • pedagogové cítí morální podporu pro svoje aktivity ze strany vedení • finanční nástroje – granty, sponzoring • nevládní organizace – spolupráce • jiné odborné organizace • spolupráce se zahraničními školami • odborné semináře, přednášky, konference na toto téma • revitalizovaná školní zahrada s učebnou v přírodě • využití CHKO Brdy k pobytům dětí (exkurze) • zmodernizovaná jídelna 	<ul style="list-style-type: none"> • chybějící metodické pokyny k tvorbě strategických dokumentů EVVO • nedostatek financí na provozní náklady a investice • nedostatečný počet žáků • nezájem žáků a rodičů o dobrovolnou činnost • neustálý boj o upevnění postavení na trhu škol v regionu • slabá finanční podpora škol, které mají snahu fungovat jako centra EVVO • neexistující síť škol v oblasti EVVO v regionu • omezené příklady dobré praxe a spolupráce škol

1.4 Legislativní nástroje pro realizaci EVVO na škole

Pro školy je realizace environmentálního vzdělávání uložena legislativou a doporučena dalšími dokumenty. Jedná se zejména o „Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice“, na nějž dále navazuje „Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2010-2012 s výhledem do roku 2015“ a „Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)“. Environmentální výchova dále vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění EVVO, z krajské koncepce, Národní strategie pro udržitelný rozvoj a jejího akčního plánu do roku 2015 s výhledem do roku 2020 a také z Dekády výchovy pro udržitelný rozvoj.

1.5 Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO

Na základě výsledků SWOT analýzy byly koordinátorkou ve spolupráci s expertním týmem školy stanoveny vize, tedy dlouhodobé cíle, o jejichž naplnění bude škola v následujícím tří až pětiletém období usilovat.

1. Výchova a vzdělávání

Dlouhodobý cíl 1:

Většina učitelů považuje environmentální výchovu za plnohodnotnou součást výuky na základní škole a věnuje jí odpovídající pozornost.

Dílčí cíle:

- vyučující jednotlivých předmětů zařazují témata EV do výuky svého předmětu ve všech třídách a ročnících
- vyučující (třídní učitelé) se společně se svými třídami zúčastňují celodenních environmentálně zaměřených akcí

Nástroje:

- předání informací a požadavků na pedagogické spolupracovníky – pedagogická porada, předmětové komise
- sběr nápadů od vyučujících, žáků, rodičů na environmentálně zaměřené akce
- výběr návrhů a jejich začlenění do krátkodobého plánu EV, ustanovení termínu a odpovědností za akce

Indikátor naplnění:

- každý učitel během školního roku v každé třídě věnuje minimálně jednu ucelenou vyučovací hodinu na aktivitu, která spadá do oblasti environmentální výchovy
- každý třídní učitel se během školního roku zúčastní celodenní environmentálně zaměřené akce společně se třídou

Dlouhodobý cíl 2:

Větší využití školní zahrady pro výuku i jiné školní aktivity.

Dílčí cíle:

- získání návrhů a námětů vyučujících, vychovatelek a asistentek k možnostem využití školní zahrady
- zpracování návrhů a začlenění do krátkodobého plánu EV

Nástroje:

- předání informací a požadavků na pedagogické spolupracovníky – pedagogická porada, předmětové komise
- sběr nápadů vyučujících a vychovatelek
- výběr návrhů a jejich začlenění do krátkodobého plánu EV, ustanovení termínu a odpovědností za akce

Indikátor naplnění:

- školní zahrada a učebna v přírodě jsou využívány k výuce alespoň 2x za školní rok každou třídou prvního a alespoň 1x za školní rok každou třídou druhého stupně
- prostory školní zahrady jsou využívány školní družinou
- na zahradě se koná jedna celoškolská akce za školní rok

2. Ekologizace provozu školy

Dlouhodobý cíl 1:

Efektivní třídění odpadu ve třídách, v kabinetech a na chodbách.

Dílčí cíle:

- proškolení žáků i pracovníků školy
- zajištění nádob na třídění do každé třídy i kabinetu
- řádné rozlišení nádob na tříděný odpad (barevně, velikostí, označením)
- řádné třídění papíru, plastů a ostatního (směsného) odpadu ve třídách a kabinetech
- umístění vytríděného odpadu do příslušných kontejnerů či na určené místo

Nástroje:

- poučení a dohled nad žáky, aby třídění prováděli dle pravidel
- dohoda s pracovníky úklidu, aby vytríděný odpad byl skutečně umístěn do správného kontejneru

Indikátor naplnění:

- ve třídách i kabinetech žáci i zaměstnanci správně třídí odpad
- vytríděný odpad skutečně končí v příslušném kontejneru

Dlouhodobý cíl 2:

Zpracování systému úspor energií a vody.

Dílčí cíle:

- proškolení žáků i zaměstnanců školy – stanovení pravidel ekologicky šetrného chování
- označení vypínačů osvětlení
- výroba cedulek upozorňujících na nutnost zhasínání při odchodu z místnosti
- instalace pákových baterií
- při nákupech školního vybavení, spotřebičů, či zadávání veřejných zakázek klást důraz na nákup energeticky úsporných či ekologicky šetrných výrobků

Nástroje:

- poučení a dohled nad žáky, aby dodržovali nastavená pravidla úspory energií
- kontrola zbytečného svícení v nevyužívaných prostorách školy
- vypínání spotřebičů po ukončení výuky
- kontrola zavírání oken a dveří
- kontrola zbytečných úniků vody

Indikátor naplnění:

- žáci a všichni zaměstnanci školy dodržují nastavená pravidla ekologicky šetrného chování
- hospodárnější provoz budovy školy

3. Možnosti financování EV mimo rozpočet školy

Dlouhodobý cíl:

Získání finanční podpory od sponzorů, z grantů apod.

Dílčí cíle:

- získat sponzora pro financování některé z ekologických či environmentálních aktivit školy
- využít některou z vhodných grantových výzev v oblasti EVVO

Nástroje:

- oslovení místních firem s žádostí o finanční podporu
- zpracování a odeslání grantové žádosti na konkrétní aktivitu

Indikátor naplnění:

- škola získala finanční pomoc od sponzora
- byla podána grantová žádost na podporu ekologické aktivity školy

1.6 Evaluace EVVO

Evaluace úspěšnosti EVVO slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené záměry a cíle, resp. proč se cíle nedaří naplnit. Dokumenty EVVO a všechny činnosti související s EVVO budou každoročně v rámci evaluace činnosti školy vyhodnocovány a na základě získaných zkušeností upravovány pro následující školní rok. Problematika EVVO se stává součástí výroční zprávy o činnosti školy za příslušný školní rok a bude zahrnuta do autoevaluace ŠVP a vlastního hodnocení školy za příslušné období. Evaluace na naší škole bude provedena interně přímo koordinátorem EVVO.

Jako nástroje hodnocení byly zvoleny indikátory z oblasti managementu školy, výchovy a vzdělávání, dále z oblasti zdraví a sociálního prostředí a také z oblasti provozu školy.

Indikátory v oblasti managementu EVVO na škole:

- a) provedena SWOT analýza proenvironmentálních aktivit
- b) zpracován krátkodobý plán EVVO
- c) ustanoven koordinátor EVVO
- d) vytvořen tým pedagogů ve vztahu k EVVO
- e) účast pedagogů v rámci DVPP zaměřeného na EVVO
- f) prezentace aktivit školy v oblasti EVVO

Indikátory v oblasti výchovy a vzdělávání:

- a) úprava obsahu a rozsahu učiva jednotlivých předmětů zařazením témat EVVO a VUR do ŠVP
- b) úprava tematických plánů jednotlivých předmětů zařazením témat EVVO
- c) počet zájmových kroužků realizovaných na škole se zařazením témat podporujících EVVO
- d) počet aktivit v oblasti EVVO (soutěže, výstavy, besedy, akce apod.)
- e) počet aktivit v oblasti EVVO organizovaných školou ve spolupráci externími organizacemi

Indikátory v oblasti zdraví a sociálního prostředí:

- a) procento žáků a zaměstnanců školy pravidelně se stravujících (s dodržováním pitného režimu) k celkovému počtu
- b) školní stravování odpovídá požadavkům zdravého životního stylu
- c) procento žáků a zaměstnanců školy věnujících se pravidelné sportovní činnosti (minimálně 1x týdně mimo školní vyučování) k celkovému počtu
- d) účast na sportovních akcích
- e) účast žáků, rodičů a zaměstnanců školy na řízení provozu a života školy
- f) estetizace vnějšího a vnitřního prostředí školy (nástěnky, výzdoba, stav zeleně)

Indikátory v oblasti provozu školy:

- a) vypracování postupu nakládání se všemi druhy odpadů, které vznikají v prostorách školy
- b) celoroční průběžná separace odpadů
- c) instalace informačních cedulek, které informují o nakládání s odpady v prostorách školy
- d) zpracování postupu, který stanoví zásady šetření vodou a energiemi v prostorách školy
- e) instalace informačních nápisů, které informují o způsobech šetření vodou a energiemi v prostorách školy

1.7 Krátkodobý – roční plán EVVO

Plán aktivit pro realizaci EVVO

Environmentální vzdělávání se na škole uskutečňuje nejen podle ŠVP, ale také podle plánů EVVO. Pro přehlednost jsou plánované aktivity seřazeny do tabulek zaměřených na určité oblasti, v nichž se téma environmentálního vzdělávání a výchovy k udržitelnému rozvoji objevuje. U akcí je uveden termín konání, odpovědnost, hodnocení a další údaje. Jednotlivé oddíly tabulek zároveň informují o metodách a formách naplňování principů EVVO. Krátkodobý plán je rozdělen na celoroční stěžejní aktivity školy v oblasti EVVO probíhající průběžně po celý rok a tzv. měsíční plán s pevnějším časovým zařazením jednotlivých aktivit. Krátkodobý plán je dokumentem otevřeným a je možno jej doplňovat a upravovat průběžně s ohledem na aktuální potřeby žáků a školy.

Hlavní cíle ročního plánu EVVO na ZŠ, Příbram VII, Bratří Čapků 279:

- žáci si osvojují vnímavý a citlivý přístup k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- žáci chápou význam a nezbytnost udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- žáci si uvědomují svoji odpovědnost ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- žáci poznávají zdravý životní styl a vnímají estetické hodnoty prostředí
- žáci se aktivně angažují v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí